

УДК 371.2 (09)

Огнистий Андрій Володимирович

кандидат наук з фізичного виховання і спорту

кафедра фізичного виховання

Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка

ognystyy@tnpu.edu.ua

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ПІДГОТОВКИ УЧИТЕЛІВ-ПРЕДМЕТНИКІВ ДО ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ

Анотація. Сучасна Україна потребує покоління з високим рівнем освіченості, культури й здоров'я. Вирішувати означене завдання покладається державою, насамперед, на учителя-предметника. Даний процес повинен базуватись на концептуальних підходах. Визначальним більшість науковців визначають методологічний підхід. Метою статті є теоретичне обґрунтування концептуальних підходів (методологічний рівень) системи підготовки учителя-предметника до роботи з фізичного виховання в школі. Використані теоретичні методи дослідження: системний аналіз філософської, психологічної, соціологічної і педагогічної наукової літератури з проблем професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів, педагогічної діяльності; теоретичний аналіз і синтез. Практично кожний випускник педагогічного вищого навчального закладу, в тій чи іншій мірі, залучений до фізкультурної роботи в шкільному колективі, тому вирішення питань професійно-педагогічної підготовки до цієї діяльності повинно займати вагоме місце у системі виховання педагогічних кадрів. Ця підготовка повинна базуватись на методологічному підґрунті через застосування загальнонавчаних методологічних підходів, а саме: особистісно-діяльнісного, системного, синергетичного, культурологічного, аксіологічного, ціннісного, середовищного та вирішувати не лише завдання пов'язані із всебічним і гармонійним розвитком особистості, але і чисто професійні, пов'язані з набуттям спеціальних компетенцій необхідних для роботи з фізичного виховання школярів

Ключові слова: учитель-предметник, фізичне виховання, учень, концептуальні підходи, методологія.

Вступ. Підготовка студентів вищих педагогічних навчальних закладів до фізичного виховання школярів у навчально-виховній діяльності є спеціальним, цілеспрямованим, керованим і вимірюваним процесом, що зумовлює обґрунтування концептуальних підходів на різних рівнях: методологічному, теоретичному та практико-орієнтованому.

Визначальним підходом більшість науковців, педагогів та психологів, вважають методологічний.

Найбільш вдалим на нашу думку визначення поняття «методологія» у педагогічному розумінні є дефініція запропонована А. Кузміньським [8] за яким методологія педагогіки – це вчення про пізнання педагогічної дійсності, яке складається із системи знань про основи і структуру педагогічної науки, основні підходи та способи отримання наукового знання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій засвідчив, що питанням підготовки педагога до фізичного виховання, збереження й зміцнення фізичного здоров'я, надається важливе значення закордонними та вітчизняними науковцями, предметом досліджень яких виступили різноманітні аспекти: особистість та фізичне виховання, соціальні орієнтації на здоровий спосіб життя, наука про здоров'я (Tinning, Richard Macdonald, Doune Wright, Jan Hickey); формування фізичного здоров'я особистості, накопичення та резерви здоров'я (Г.Апанасенко, Є.Булич, О.Ващенко, О.Дубогай, І.Муравов, та ін.); підготовка майбутніх учителів до фізкультурно-оздоровчої діяльності (В.Бальсевич, М.Віленський, Т.Круцевич, Ж.Холодов, Б.Шиян і ін.), формування всебічно розвиненої особи, здоровий спосіб життя (Н.Візітей, М.Віленський, Л.Лубишева), культурологічна відповідність учителя його педагогічної діяльності у напрямку фізичного виховання (О.Атяшев, М.Божик, А.Лотоненко, О.Куч).

Однак, незважаючи на такий широкий спектр досліджень, проблема підготовки учителя-предметника до фізичного виховання учнів вивчена недостатньо. Недослідженими залишається концептуальні підходи підготовки учителя-предметника до фізичного виховання молоді.

Такий стан речей і спонукав нас до більш глибо-

го вивчення означеної проблеми, що визначило мету та завдання дослідження.

Метою статті є теоретичне обґрунтування концептуальних підходів (методологічний рівень) системи підготовки учителя-предметника до роботи з фізичного виховання в школі.

Завдання дослідження: визначити методологічні підходи підготовки майбутніх учителів-предметників до фізичного виховання учнів загальноосвітніх навчальних закладів.

Методи дослідження. Теоретичні: системний аналіз філософської, психологічної, соціологічної і педагогічної наукової літератури з проблем професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів, педагогічної діяльності. Теоретичний аналіз і синтез застосовувались нами з метою вибору теми дослідження та визначення його концепції. За допомогою теоретичного аналізу і синтезу були розглянуті та класифіковані складові досліджуваного процесу, вивчені найсуттєвіші ознаки та специфічні його риси.

Дослідження виконується відповідно до тематичного плану науково-дослідних робіт Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка з теми «Теорія і практика підготовки учителів до роботи з фізичного виховання учнів» (державний реєстраційний номер 0113U005994).

Виклад основного матеріалу. Підготовка майбутніх учителів-предметників є цілісним педагогічним процесом, що ґрунтується на загальнонавчаних методологічних (особистісно-діяльнісний, системний, синергетичний, культурологічний, аксіологічний, ціннісний, середовищний) підходах. Враховуючи те, що практично кожний випускник педагогічного вищого навчального закладу, в тій чи іншій мірі, залучений до фізкультурної роботи в шкільному колективі, вирішення питань професійно-педагогічної підготовки до цієї діяльності повинно займати вагоме місце у системі підготовки педагогічних кадрів. Ця підготовка повинна базуватись на методологічному підґрунті та вирішувати не лише завдання, пов'язані із всебічним і гармонійним розвитком особистості, але і чисто професійні, пов'язані з набуттям спеціальних компетенцій необхідних для роботи

з фізичного виховання школярів.

Розглянемо детальніше найбільш важливі методологічні підходи, на яких може базуватись підготовка учителя-предметника загалом та до фізичного виховання учнів зокрема:

– *особистісно-діяльнісний* підхід – зумовлений тим, що лише в діяльності особистість найбільш повно засвоює необхідні знання й оволодіває відповідними вміннями та навичками майбутньої професійної діяльності. Ці знання та вмінні повинні вирішувати три основні завдання, що ставляться перед сучасною освітою: освітні, виховні та оздоровчі.

Зважаючи на різноманітність і багатоплановість діяльності, яку здійснює учитель-предметник у напрямку фізичного виховання учнів, застосування саме особистісно-діялісного підходу сприятиме підготовці студентів до такої організації навчальної і позанавчальної роботи з школярами, яка не зашкоджує їхньому здоров'ю, водночас забезпечить залучення учнів до різноманітних видів фізкультурно-оздоровчої діяльності, її усвідомлення, що сприятиме формуванню в них належного рівня особистої фізичної культури;

Відтак, особистісно-діялісний підхід висуває необхідність у сучасних вищих навчальних закладах змінити позицію викладача-інформатора, як джерела знань, на створення умов для розвитку гармонійної морально досконалої, соціально активної особистості педагога шляхом активізації його внутрішніх резервів, професійної компетентної особистості, здатної до подальшого саморозвитку і самовизначення.

Важливу роль у цьому процесі відіграє формування особистої фізичної культури майбутнього педагога. Саме він повинен через особистий приклад формувати належний рівень фізичної культури свої вихованців. У свій час великий педагога Я. Коменський віддавав значну увагу особистості вчителя у процесі виховання учня. Ніхто не може провести прямої лінії, користуючись кривою лінійкою, і ніхто не може дати доброї копії з помилкового оригіналу, зазначав великий педагог.

Увесь процес навчання повинен відбуватися «через особистість» студента, враховувати його мотиви, ціннісні орієнтації, життєві і професійні інтереси, перспективи і т. ін.

Діялісна складова в особистісно-діялісному підході передбачає врахування діяльності студентів, а саме: навчально-педагогічної, тобто в майбутньому – професійної педагогічної діяльності.

– *системний підхід* – орієнтує на необхідність формування цілісної особистості студентів, що передбачає формування і розвиток їхніх професійних та особистісних якостей, які сприятимуть фізичному вихованню школярів.

Зауважимо, що системний підхід до вивчення наукових явищ розкрито в роботах філософів (О.Авер'янов, М.Каган, О.Уємов, Е.Юдін та ін.), психологів (І.Бех, С.Клепко, Ю.Колягін, В.Семиченко та ін.) і педагогів (Ю.Бабанський, В.Беспалько, Т.Ільїна, Н.Кузьміна, Л.Спірін, та ін.).

Педагогічна наука трактує системний підхід як спрямований на розкриття цілісності педагогічних об'єктів, виявлення в них різноманітних типів зв'язків та зведення їх у єдину теоретичну картину [5, с.305].

У педагогічній лексикі теоретиків педагогіки і практиків доволі часто в різних контекстах вживається поняття «система» (система навчання, система виховання, методів тощо). Проте, під час використання цього терміна в його дефініцію здебільшого не вкладається первісний істинний сенс.

Палкий прихильник здорового способу життя, учасник першої «Руської Олімпіади» у місті Києві (1913 р.) П. Анохін зазначав, що системою можна назвати тільки такий комплекс вибірково залучених компонентів, взаємодія і взаємовідносини яких спрямовано на отримання сфокусованого корисного результату [1].

В.Садовський вважає, що системою називається упорядкована безліч елементів, що взаємопов'язані між собою й утворюють певну цілісну єдність [11]. За Т.Ільїною, система – це виокремлена на підставі певних ознак упорядкована безліч взаємопов'язаних елементів об'єднаних загальною метою функціонування та єдності управління, що виступає у взаємодії із середовищем як цілісне явище [7].

Освітній простір, суб'єктом якого виступає педагог, є складною системою, що функціонує. Так, освітня система може вважатись нелінійною, оскільки, як свідчить практика, результат зовнішніх впливів на неї не може бути однозначним, лінійним і передбачуваним [6].

У діяльності учителя-предметника з фізичного виховання учнів системний підхід проявляється в неперервності і послідовності занять завдяки чому забезпечується необхідний зв'язок між різними сторонами навчального процесу і його змісту. У процесі занять слід точно дотримуватись норм роботи і відпочинку з врахуванням закономірностей фізичного розвитку дитини.

– *синергетичний підхід* (Г.Аксьонова, С.Курдюмов, І.Пригожин, та ін.).

Науковець І. Кузмінський убачає зв'язок синергетичного підходу через процеси переходу складних систем із невпорядкованого стану в упорядкований, що розкриває такі зв'язки між елементами цієї системи, за якими їхня сумарна дія в межах системи перевищує за своїм ефектом просту суму функцій дії елементів, узятих окремо [8].

– *культурологічний підхід* – дозволяє розглядати педагогічні явища на широкому загальнокультурному тлі соціуму, як сукупність культурних компонентів, однією із складових якої є особиста фізична культура, формуванню якої необхідно приділяти особливу увагу під час навчання студентів у вищому педагогічному навчальному закладі.

Відомий філософ і педагог С. Гессен вбачає важливість освіти у залученні людини «до культурних цінностей науки, мистецтва, моралі, права, господарства, перетворення людини природної на культурну» [4, с.36].

Основним завданням культурологічного підходу є навчання й виховання майбутнього вчителя як суб'єкта, здатного до власного культурного саморозвитку, а також спроможного ввести дитину у світ культури, надати їй допомогу в культурному самовизначенні, здійснюючи формування її особистої фізичної культури. У контексті культурологічного підходу фізична культура розглядається як один з способів становлення людини в культурі.

Культурологічний підхід у підготовці студентів до фізичного виховання школярів дозволяє виокремити сукупність таких культурних компонентів, як педагогічна культура, фізична культура, культура здоров'я.

Ми рахуємо, що у процесі підготовки учителя-предметника до фізичного виховання учнів потрібно ставити питання не про «фізичне», а про «фізкультурне» виховання дитини. В основу «фізичного» закладена рухова та біологічна потреба, у понятті «фізкультурне» присутня культура, тобто виховання через реалізацію ціннісного потенціалу фізичної культури.

– аксіологічний підхід – розкривається в дослідженнях І.Ісаєва, Д.Леонтьєва, В.Ольшанського, В.Сластьоніна, В.Ядова та ін. Вони вважають, що аксіологічний підхід доцільно спеціально виділити як методологічну основу під час підготовки фахівців у межах вивчення педагогічних дисциплін, що надає процесу підготовки майбутніх учителів ціннісної спрямованості.

За філософським словником, аксіологія (грец. *axia* – цінність і *logos* – вчення, слово) – це філософське дослідження природи цінностей, де цінності розглядаються як специфічні соціальні явища, визначені прояви суспільних відносин і нормативно оціненого боку суспільної свідомості.

Аксіологія, зазначають М.Дьяченко та Л.Кандибович, це вчення про матеріальні, культурні, духовні, моральні і психологічні цінності особистості, групи, колективу, суспільства [3, с.10].

Реалізація аксіологічного підходу передбачає формування в майбутніх учителів-предметників позитивного ставлення до фізичної культури та спорту, прагнень до самореалізації, що зумовлює необхідність формування спеціальних навичок і вмінь фізкультурно-оздоровчої діяльності, готуючи їх до здійснення такої діяльності з учнями в подальшій професійній діяльності.

Учителю-предметнику для реалізації завдань з фізичного виховання повинні бути притаманні організаторські та комунікативні уміння. Педагог постійно перебуває у полі зору своїх учнів, їх батьків, він є носієм культури загалом і фізичної зокрема.

Відтак, аксіологічний підхід є важливим у процесі підготовки майбутніх учителів-предметників до фізичного виховання учнів загальноосвітніх навчальних закладів і зумовлений необхідністю формування у студентів розуміння фізичної досконалості людини як загальнолюдської цінності.

– ціннісний підхід (І.Бех, О.Дубогай, О.Савченко, Л.Сущенко та ін.) – це ідеї, концепції, норми, які регулюють і спрямовують педагогічну діяльність у межах певних освітніх інститутів. Сукупність таких цінностей мають цілісний характер, є відносно стабільними і повторюваними у формуванні позитивного ставлення до здоров'я.

Зокрема, на важливості формування цінностей здорового способу життя наголошує І.Бех, зазначаючи, що здоров'я є основною життєвою цінністю людини та вважаючи на те, що здоров'я сьогодні виступає не лише як відсутність хвороби, а як засіб реалізації можливостей людини [2].

Ціннісна характеристика здоров'я людини, на думку М. Віленського, виявляється у різних сферах життєдіяльності: служить джерелом духовної багатості й оптимістичних ідеалів, збуджує інтерес до творчості, є необхідною умовою культурного розвитку, підсилює потребу спілкування, пізнання себе, у вихованні думок, почуттів, радості насолоди, притаманних здоровій людині, самоздійсненні [12].

Певний інтерес викликає дослідження О.Плаксіної щодо проблеми формування ціннісного ставлення до здорового способу життя у студентів педагогічних спеціальностей університету, які дозволяють судити про його сформованість як профе-

сіонала [10, с.4].

На нашу думку для оптимального фізичного розвитку дитини засобами фізичної культури не потрібно організувати систему всебічного оберігання. Учитель-предметник повинен розуміти, що цінність здоров'я понад усе, але «теплічні умови» не дають змогу сформувати належним чином той резерв здоров'я який буде фундаментом для подальшого продуктивного життя.

– середовищний підхід – є новим підходом до підготовки майбутніх педагогів і розглядається як технологія безпосереднього управління процесами виховання і розвитку особистості учня чи студента через середовище.

У своїх дослідженнях О. Ярошинська зазначає, що середовищний підхід дає змогу перенести акцент у діяльності педагога з активного педагогічного впливу на особистість студента в контекст формування «освітнього середовища», у якому відбувається його професійне становлення: чим більше і повніше особистість використовує можливості середовища, тим успішніше відбувається її вільний і активний саморозвиток [13, с.107].

Аналіз наукових праць Е.Мітіна дає змогу констатувати, що цінність середовищного підходу полягає в тому, що вже на етапі навчання у вищому навчальному закладі поглиблюються уявлення студентів про можливість визначення свого місця в професійному просторі на основі цілісного знання про середовище [9].

Середовищний підхід органічно поєднується з діяльнісним, компетентнісним, особистісно орієнтованим і системним підходами, що покращує якість підготовки майбутнього фахівця до фізичного виховання учнів.

Викладений матеріал дозволяє зробити наступні висновки. Готовність учителя-предметника до фізичного виховання учнів розуміється як складне, багатофункціональне соціальне явище і передбачає впровадження фізкультурно-оздоровчих методик, шляхом застосування відповідних засобів та методів організації навчально-виховного процесу, які не шкодять здоров'ю дітей і спрямовані на формування навичок і вмінь, що сприяють збереженню фізичного, психічного, соціального, морально-духовного здоров'я учасників навчально-виховного процесу під час навчальної, виховної, ігрової, спортивно-ігрової, фізкультурно-оздоровчої діяльності.

Застосування загальнонавчальних методологічних (особистісно-діяльнісний, системний, синергетичний, культурологічний, аксіологічний, ціннісний, середовищний) підходів сприятиме підготовці студентів до фізичного виховання учнів, яка буде здійснюється на якісно новому рівні. Закономірно, що це відповідальне завдання покладається державою насамперед на учителя-предметника, головна увага у процесі його підготовки має бути зосереджена на вихованні нового покоління педагогів, яке зуміє підвищувати рівень власної загальної культури, складовою якої є особиста фізична культура, покращувати рівень професійної кваліфікації та соціального статусу до рівня, що відповідає їхній ролі в суспільстві.

References

1. Anohin, P.K. (1980) *Uzlovyye voprosy teorii funktsionalnoy sistemyi* [Key questions of the theory of a functional system]. Moscow: Nauka [in Russian].
2. Bekh, I.D. (2003). *Vihovannya osobistosti: u 2 knyghakh. Knyga 1: Osobistisno orientovaniy pidhid: teoretiko-tekhnologichni zasady* [Education of the person. In 2 books. Book 1: Personally oriented approach: theoretical and technological principles]. Kyiv: Lybid [in Ukrainian].
3. Dyachenko, M.I., & Kandybovich, L.A. (1998). *Kratkij psihologicheskij slovar': Lichnost, obrazovanie, samoobrazovanie, professiya* [Brief psychological dictionary: Personality, education, self-education, profession]. Minsk: Hehlton [in Russian].

4. Gessen, S.I. (2001). *Pedagogicheskie sochineniya* [Pedagogical writings]. Saransk: B.i. [in Russian].
5. Goncharenko, S.U. (1997). *Ukrainskyi pedagogichnyi slovnyk* [Ukrainian Pedagogical Dictionary]. Kyiv: Lybid [in Ukrainian].
6. Gura, O.I. (2006). *Psihologo-pedagogichna kompetentnist vkladacha vishchogo navchalnogo zakladu: teoretiko-metodologichnij aspekt* [Psychological-pedagogical competence of a teacher of a higher educational establishment: a theoretical and methodological aspect]. Zaporizhzhya: GU «ZIDMU» [in Ukrainian].
7. Ilina, T.A. (1972). *Strukturno-sistemnyj podhod k organizacii obucheniya*. [Structural-system approach to the organization of training]. Moscow: Znanie [in Russian].
8. Kuzminskij, A.I. (2005). *Pedagogika vishchoi shkoli* [Pedagogy of higher education: teaching]. Kyiv: Znannya [in Ukrainian].
9. Mitina, E.G. (2012). Metodicheskaya podgotovka studentov-biologov v obrazovatel'noj srede: vektor razvitiya [Methodical preparation of students-biologists in the educational environment: the vector of development]. *Izvestiya Rossijskogo gosudarstvennogo pedagogicheskogo universiteta imeni A.Gercena* [Izvestiya of the Russian State Pedagogical University named after A.Herzen], 144, 158-166 [in Russian].
10. Plaksina, O.A. (2008). Formirovanie cennostnogo otnosheniya k zdorovomu obrazu zhizni u studentov pedagogicheskix specialnostej universiteta [Formation of the value attitude to a healthy lifestyle in students of pedagogical specialties of the University]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Ryazan: Ryazan State University named after S.Yesenin [in Russian].
11. Sadovskij, V.N. (1972). *Paradoksy sistemnogo myshleniya* [Paradoxes of system thinking]. Moscow: Nauka [in Russian].
12. Milenskij, M. Y., & Masalov, O.Y. (2009). Fenomen cennosti zdorovya v razvitii lichnosti studenta [The phenomenon of the value of health in the development of a student's personality]. *Pedagogika zdorovya* [Pedagogy of health], 2, 2-7 [in Russian].
13. Yaroshinska, O. (2011). Seredovishchnij pidhid v profesijnij osviti: teoretichni zasadi ta perspektivi vprovadzhennya [Environmental approach in vocational education: theoretical foundations and prospects of implementation]. *Problemi pidgotovki suchasnogo vchitelya* [Problems of preparing a modern teacher], 4(1), 104-109 [in Ukrainian].

Список використаної літератури

1. Анохин П.К. Узловые вопросы теории функциональной системы : монография / П.К.Анохин. – М.: Наука, 1980. – 197 с.
2. Бех І.Д. Виховання особистості: [У 2-х кн.]. – [Кн.1: Особистісно орієнтований підхід: теоретико-технологічні засади] / І.Д.Бех. – К.: Либідь, 2003. – 280 с.
3. Дьяченко М.И. Краткий психологический словарь: Личность, образование, самообразование, профессия / М.И.Дьяченко, Л.А.Кандыбович. – Мн.: «Хэлтон», 1998. – 399 с.
4. Гессен С.И. Педагогические сочинения / С.И.Гессен. – Саранск: Б.и., 2001. – 566 с.
5. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник [автор-укл. Гончаренко С.У.]. – К.: Либідь, 1997. – 374 с.
6. Гура О.І. Психолого-педагогічна компетентність викладача вищого навчального закладу: теоретико-методологічний аспект: монографія / О.І.Гура. – Запоріжжя: ГУ „ЗІДМУ”, 2006. – 332 с.
7. Ильина Т.А. Структурно-системный подход к организации обучения / Т.А.Ильина. – Вып. 1. – М.: Знание, 1972.– 52 с.
8. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи: навч. посіб / І.Кузьмінський. - К.: Знання, 2005. – 486 с.
9. Митина Е.Г. Методическая подготовка студентов-биологов в образовательной среде: вектор развития / Е.Г.Митина // Известия Российского государственного педагогического университета им. А.И.Герцена. - М., 2012. – № 144. – С.158-166.
10. Плаксина О.А. Формирование ценностного отношения к здоровому образу жизни у студентов педагогических специальностей университета: автореф. дис. на соискание ученой степени канд. пед. наук: специальность 13.00.01 «Общая педагогика. История педагогики и образования» / О.А.Плаксина. – Рязань, 2008. – 24 с.
11. Садовський В.Н. Парадокси системного мислення / В.Н.Садовський // Системні дослідження. – М.: Наука, 1972. – С.28-35.
12. Виленский М.Я. Феномен ценности здоровья в развитии личности студента / М.Я.Виленский, О.Ю.Масалов // Педагогика здоровья. – 2009. – № 2. – С.2-7.
13. Ярошинська О. Середовищний підхід в професійній освіті: теоретичні засади та перспективи впровадження / Олена Ярошинська // Проблеми підготовки сучасного вчителя: зб. наук. пр. – Умань, 2011. – Вип. 4, ч. 1. – С.104-109.

Стаття надійшла до редакції 24.03.2018 р.
Стаття прийнята до друку 28.03.2018 р.

Огненный Андрей

кандидат наук с физического воспитания и спорта
кафедра физического воспитания
Тернопольский национальный педагогический университет им.В.Гнатюка
г.Тернополь, Украина

КОНЦЕПТУАЛЬНЫЕ ПОДХОДЫ ПОДГОТОВКИ УЧИТЕЛЕЙ-ПРЕДМЕТНИКОВ К ФИЗИЧЕСКОМУ ВОСПИТАНИЮ УЧЕНИКОВ

Аннотация. Украине необходимо поколение с высоким уровнем образованности, культуры и здоровья. Решать обозначенную задачу полагается государством, прежде всего, на учителя-предметника. Данный процесс должен базироваться на концептуальных подходах. Большинство научных работников считают определяющим методологический подход. Целью статьи является теоретическое обоснование концептуальных подходов (методологический уровень) системы подготовки учителя-предметника к работе по физическому воспитанию в школе. Используются теоретические методы: исследования: системный анализ философской, психологической, социологической и педагогической научной литературы проблемы профессионально-педагогической подготовки будущих учителей; теоретический анализ и синтез. Практически каждый выпускник педагогического высшего учебного заведения, в той или иной мере, привлечён к физкультурной работе в школьном коллективе. Решения вопросов профессионально-педагогической подготовки к этой деятельности должно занимать весомое место в системе подготовки педагогических кадров. Эта подготовка должна базироваться на методологической основе через применение общепризнанных методологических подходов, а именно: личностно-деятельного, системного, синергетического, культурологического, аксиологического, ценностного, среднего, и решать не только задачи, связанные с всесторонним и гармоническим развитием личности, но и чисто профессиональные, связанные с обретением специальных компетенций необходимых

для работы по физическому воспитанию школьников.

Ключевые слова: учитель-предметник, физическое воспитание, ученик, концептуальные подходы, методология.

Ognisty Andriy

Candidate Science of Physical Education and Sport, Ph. D.

Department of Physical Education

National Pedagogical University named after Volodymyr Gnatyuk

Ternopol, Ukraine

CONCEPTUAL APPROACHES TO THE TRAINING OF SUBJECT TEACHERS TO THE PHYSICAL EDUCATION OF PUPILS

Annotation. Ukraine needs a generation with a high level of education, culture and health. To solve this task the state relies first and foremost on a subject teacher. The training of students of higher pedagogical educational institutions for the physical education teaching to schoolchildren in educational activities is a special, purposeful, guided and measurable process, which determines the substantiation of conceptual approaches at different levels: methodological, theoretical and practical-oriented. The defining majority of scientists define the methodological approach. The purpose of the article is theoretical substantiation of conceptual approaches (methodological level) of the system of training of a subject teacher to work on physical education at school. Theoretical research methods used: systematic analysis of philosophical, psychological, sociological and pedagogical scientific literature on the problems of vocational and pedagogical training of future teachers, pedagogical activities. Theoretical analysis and synthesis were used by us to select the topic of the study and its conception. With the help of theoretical analysis and synthesis, the components of the investigated process were studied and classified, and the most important features and specific features were studied. Almost every graduate of a pedagogical higher educational institution is more or less involved with physical education in the school community, so the decision of issues of vocational and pedagogical preparation for this activity should occupy a significant place in the system of training pedagogical staff. This training should be based on a methodological basis through the application of generally accepted methodological approaches, namely: personality-activity, systemic, synergistic, cultural, axiological, value, environment and solve not only tasks related to the comprehensive and harmonious development of the individual, but also purely professional related to acquiring special competencies necessary for work with the physical education of schoolchildren.

Key words: teacher-subject, physical education, pupil, conceptual approaches, methodology.